

Lévai Újság

ELSŐ
LÉVAI
PUSKAMŰVES ÉS
LŐSZER SZAKÜZLET
BAROSKA
KÁLNAI U. 3. TEL. 130

GAZDASÁGI, KULTURÁLIS ÉS KRITIKAI HETILAP

I. ÉVFOLYAM, 5. SZÁM

1954 DECEMBER 19. SZERDA

ÁRA 80 FILLÉR

Karácsony

Irtja: ANTAL GYULA

Amikor a nap lemenőben van, még egyszer körülhordozza halványuló sugarait a földön, hogy bearanyozza a természet ábrázatait, hogy megmutassa fényét és szépségét az égnek peremén. Így gyűjti össze bucsuzásra készülő, a hanyatló esztendő is, minden ragyogását és mosolyát, minden szépségét és fényét, karácsony kedves, melegeit árasztó ünnepében. Ez ünnepel felséges glóriába, ragyogó fénybe vonja homlokát, mintha csak azt akarná, hogy ha elmúlik, visszasóhajtsuk, mintha csak azt akarná, hogy fedtesse velünk a mindennapi gondot és bajt, az élet küzdelmében kapott sebek fájdalmát, hogy mosolyt derítsen a sápadt és gondbarázdás arcokra, fénynek sugárát velítse a bánaított elhomályosult szemekre, szeretettel, jó érzellemmel, melegséggel töltsse meg az emberek szívét.

Karácsony ünnepén az emberek arcára önkéntelenül ki ül az öröm pirja és a boldog érzések egész gazdagsága tölti meg ezen a napon a szeretetre, megértésre fogékony szíveket.

Ritka pillanat és ritka alkalom, amikor a gyarló emberi szem megáitál egy eszményi világot és úgy gondolkozik róla, hogy az talán csak az ábrándok, talán az álmok körében tartozik, amikor csak azt látja, ami szép, csak azt érzi ami boldogító és csak abban él, ami vágyaink álmodott tárgya volt.

Egy szebb világ eme nagy, szép és felséges pillanatát karácsony estélyén a karácsonyfa alatt éljük át, nem mint álmot, nem mint ábrándot, de mint élő valóságot.

Karácsonykor a szeretet áldott ünnepén az emberek szívében, otthonában, a társadalom megnyilatkozásaiban, segítségre kész törekvésében, azt a magasabb eszményi életet látjuk megnyilvánulni, amit minden ember titkon, vagy nyíltan, óhajta s epedve vár.

A karácsony halvány fényű, remegő gyertyáiban, az eszményibb életnek békességet hirdető anyagai tekintenek reánk. Édes örömeink, meglepetést szerző kedveskedések elfeledtetik velünk néhány pillanatra az emberi rut önzést, felébresztik a lelkekben ama jobb érzést és tisztultabb belátást, hogy igazán boldog csak az lehet, aki másnak boldogságot tud szerezni.

Karácsony ünnepén az öröm és békesség költözik közénk, ezen a napon a bujkáló rossz akarat is

elül, szelid érzésektől teljesednek meg a keblek, úgy érezzük, mint ha újra valóra válna az egykori pásztoroknak hirdetett üzenet: hirdetek néktek nagy örömet, meri a világ számára Megváltó született.

Egy nap, egy óra is, ha örömteljes az, boldogítani tud bennünket. Oh mily nagymértékben érzi az örömmel hiányát nyomorgó társadalmunk, agyon zaklatott embervilágunk, a csalódások és reménytelenségek sötét utvesztőiből a szabadulás kivezető ösvényét, hogy megtalálja, oh mily sok embernek hön óhajtott vágya.

Még nem is tudtuk elfelejteni a múlt felborult világának sok-sok borzalmát, felperzselt falvak üszkös maradványát, lerongyolódott tömegek éhezéi sirását, máris vezérlő férfiak ajkán eme szavak csendülnek fel: sarkunkkal suroltuk a háborút... ilyen és ehhez hasonló kijelentések mindennél jobban igazolják, hogy a mi világunkban nincs öröm és nem lehet békesség.

De a békességre vágyó emberi szív nem ezt kívánja, nézd! ha rövid ideig tart is, mennyire tud örülni karácsony napján annak a ragyogó mosolynak, mely a Megváltó lelkétől vezérelt élet megnyilatkozásaiából sarjad kil! Annak, amikor látja, hogy ezen a napon több az emberi szívekben a szeretet, nagyobb a lelkekben a készség, a segítségben több az őszinteség és minden szívben forróbb a békességet teremtő érzület. És ha a karácsony hangulata fészket tudna rakni magának a szívekben és a krisztusi lelkület és érzület nem volna csak egyetlen kedves esténk közénk költözése, akkor a karácsony nyomán, emberekhez méltóbb világ alakulna ki körülöttünk. Ama magasabb életnek a világa, amelynek fénylő napja a szeretet, illattárban gazdag virágos kerítje az örömmel megtelt szív és mindennél értékesebb drága ajándéka a szétáradó boldogság.

Karácsony napján, mintha rövid időre kicserélnék az embereket,

mert ezen a napon mindenki figyelmes és gyöngéd, mindenki nagyobb szeretettel végzi dolgát, szinte rövidnek találja a napot a szerető gondoskodás számára, boldog még a szív is, hogy ilyen munkában fáradhat.

Ennek a karácsonyi lelkületnek nyomán terem meg ma is minden jó akarat, ami békességet szerez az embernek. Ennek a lelkületnek gazdag áldása, hogy rövid időre elül a gyűlölet és megszűnik a lelkes ember egymással folytatott lelketlen harca. Ennek a lelkületnek az áldása minden öröm, mely szívedet és házádat — keeves olvasó — karácsonykor megtölti. Az óhajtott és vágyott szebb és jobb világ képe karácsonykor tárul fel előttünk. Milyen boldogok lehetnénk, hogy ha ez a szebb világ megmaradna közöttünk. Rajtad is áll, meg rajtam is! Te is boldog lehetsz meg, én is, ha ezt a világot imádsággal kéred, önzetlen munkáddal építged, emberek boldogítására, de nem az ember dicsőségére.

Ankét az ipar és a kereskedelem helyzetéről

1. BERNÁTH ADOLF, a Kereskedelmi Csarnok titkárának nyilatkozata

Néhány év óta a kereskedelem szabadsága illuzoriussá vált, noha fellendülést és virágzást csak a szabadkereskedelem hozhat. Szilárd meggyőződésem, hogy párt-szemponctokból és egyes osztályok érdekeinek szempontjából hozott rendeletekkel nemcsak a kereskedelemnek, de az összeségnek is óriási kárt okoznak. Ezt azonban csak az idő fogja igazolni.

Nem akarok azonban az általános kereskedelmi helyzettel foglalkozni, hiszen ez szaktekintélyek dolga. Csupán a mi kerületünkben a kereskedelmi szakmában jelenleg uralkodó állapotokra térek ki, mivel Léva helyzete e tekintetben különleges.

A lévai kereskedelem helyzete ugyanis szorosan összefügg a mezőgazdák helyzetével. A 51-es katasztrófális termés nyomai ma is érezhetők, mert a kereskedők nagy részükét a mezőgazdák nál elvesztette.

A moratórium következménye a hitel beszüntetése volt, ami nélkül pedig gazdákkal el sem képzelhető üzleti összeköttetés.

A gabonamonopólium következményeit súlyosan érezzük, mert egyes falvakban létesített raktárak a forgalom nagy részét Lévától elvonják. A monopóliumot,

illetőleg várakozó álláspontra kell helyezkedni, mert hiszen a rendelet kibocsátása óta csupán néhány hónap múlt el és így csak a gyakorlat fogja megmutatni, mennyit használt, vagy rontott a kereskedelem helyzetén.

Nagy kár, hogy ily fontos életbevágó rendelet meghozásánál a kereskedelem érdekeit nem vették tekintetbe és részben más szempontok érvényesültek. Sokkal többet ért volna a gabonárak minimális határának megállapítása a maximális helyett.

TÁRSADALMI ÉLET

Kath. Kör az idén is megrendezi hagyományos szilveszteri estélyét, — műsorral és tombolával, — saját helyiségeiben.

A *Lévai Nőegylet* szilveszter délutánján a Kaszino helyiségében jótékonycélú gyermekbált rendez a lévai árvaház javára.

Mozik műsora:

ORIENT (Stránszky): szombaton és vasárnap este „ÉSZAKI VIHAROK”. A sarki expedíció tragikus története az örök hó és jég birodalmában, melyben Luis Trenker a téli sportfilmek legnagyobb attrakciója és rendezője játsza a főszerepet. Pompás technikai kivitelben készült felvételek. — A karácsonyi ünnepekben „VILÁG ÁLARC

Igen sokat várunk a készülő új ipartörvényről, mely a kötelező agkori biztosítást is felöleli és a kereskedő legalább öreg korára nem lesz kitéve azon veszélynek, hogy elviselhetetlen nyomorba jut.

Igen öröndetes jelenség, hogy a mezőgazdasági cikkek újból emelkedő tendenciát mutatnak, a gazdák vásárló képessége emelkedik és így legalább meg van az a remény a kereskedők helyzetének javulására.

Következő számunkban folytatjuk.

NÉLKÜL” c. érdekesítő, a távolbálást problémájával foglalkozó film kerül bemutatásra, amelyben Harry PIEL nemcsak szívesíti, hanem rendezői tudását is bemutatja. Partnerrel: Kurt Wespermann, Olda Tchechová, Annie Markart és Hubert von Mayerink. ★★★

APOLLO (Denk): Ma szerdán nagy történelmi film „DANTON”, mely a francia forradalom hő korpét adja. Főszereplők: Fritz Kortner, Gustav Gründgens, Georg John. — Csütörtökön, pénteken, vasárnap kettős műsor: „HARC A DARDANELLÁKÉRT” e film az angol haditengerészet eredeti, világháboruban felvett fényképei alapján készült. A második bemutatásra kerülő film: „MIÉRT VESZITETTE EL NÉMETORSZÁG A TENGERALATTJÁRO HÁBORÚT”. Vasárnap délután 2 népelőadás.

Az adósságok rendezése

IRTA: BLÁSKOVIC ÁDÁM, bankigazgató

A gazdasági krízissel kapcsolatosan megoldásra váró problémák között talán a legnehezebb az eladósodottak helyzetének megkönnyítése, s ezáltal a nagy kamatterhek alatti roskadozó vállalkozásaikat életképesse tenni, s mint aktív tényezőket újra bevonni őket a termelési processzba.

Ezen segélyakcióval kapcsolatosan eddig felmerült tervek mind olyan természetűek, hogy azok a főbbi, tehát el nem adósodott polgárok részéről elég tetemes áldozatot kívánnak. Áldozat nélkül pedig mindegyik terv kivihetetlen, mert a segélyhez anyagi eszközökre van szükség, azokat pedig valakinek nyújtania kell.

Már most az a kérdés, hogy jogos és igazságos-e az összes ide vágó körülményeket tekintve véve, egy ilyen terv megvalósítása céljából az egyik polgárt a másiknak a kárára anyagi előnyökhöz juttatni. A vélemények nagyon megosztottak.

Tény az, hogy a mai adósok egy része az inflációs politika következtében, tehát önhibáján kívül került a mai vigasztalan helyzetbe. De csak egy része, mert senki sem fogja kétségbe vonni, hogy az adósok egy másik, minden bizonnyal sokkal nagyobb része saját rossz számításának, helytelen kalkulációjának és igen sokszor könnyelműségének köszönheti, hogy ebbe a mai áldatlan helyzetbe jutott.

Igy az adósokat két csoportba is lehetne osztani. Az elsőbe tartoznak azok, akiket egy ilyen segélyakció tényleg tartósan lábra tudna állítani, a másikba ellenben az adósok az a típusa, — ilyenek mindig voltak és lesznek, — akiknek megsegítése csak átmeneti lenne, mert rövid, vagy hosszabb idő leforgása alatt ugyan abba a helyzetbe jutna, amelyben volt.

Foglalkozni csupán az első kategóriába tartozókkal volna érdemes, mert ezek igényét részben el lehet ismerni. Sajnos itt sem találunk egyéni

szempontból szemlélve ezt a kérdést, elegendő indokot, amely szükségessé tenné az áldozatot. Bármilyen oknál fogva adósodott is el valaki, akár egy vállalat, üzletalapítás, akár ingó, vagy ingatlanvétel következtében, azt nem lehet másnak tekinteni, mint vállalkozásnak, amelynek a kimenetele, eredménye mindig bizonytalan. Az ilyen vállalkozásból eredő következményeket, önmagának kell viselni, azok következményeit másra áthárítani lehetetlen.

Igaz viszont, hogy a tőkésök a deflációs folyamat következtében, minden ellenszolgáltatás nélkül telemes vagyonszaporulathoz jutottak. Ez azonban még nem elég ok arra, hogy az illető most ebből a vagyonszaporulathoz akár milyen formában valamit leadni legyen kénytelen.

Ezen vagyonszaporulat ugyancsak egy vállalkozásnak az eredménye és igazságtalanság volna, most miutegy büntetni azt, akinek a pénzzel szemben rendült meg, s nem igyekezett tőle, mint ahogy azt mások tették — kétes értékű — befektetések révén szabaddulni.

Egyéni szempontból tehát hiába keresünk okokat és érveket, amelyek ezen kérdés a felmerült tervek alapján való megoldását indokolták lennének.

A közérdek szempontjából azonban feltétlenül kívánatos volna az akció helyes és igazságos keresztülvitele, mert tagadhatatlan, hogy az adósok helyzetének a feljavítása kedvező hatással lenne az államkincstár adóbevételeire, maga után vonná továbbá a munkanélküliek csökkenését, s általában a fogyasztás emelését. Ezen célok elérése kedvéért áldozattól sem szabad visszariadni.

A közérdek tehát indokoltá tenné, hogy a felelős szaktényezők ezen kétnyves problémának az igazság és egyenlőség alapján, vagyis a politikai és

ennek következtében beálló lelki és szellemi zavarokat az előadó példák- kal igazolta. Orvosi felfogás szerint a test és a lélek elválaszthatlan egység és az agy funkcióbeli zavarai feltétlenül maga után vonják a lelki élet kóros elváltozásait.

Mindkét mélytartalmu tudományos előadást fellühen nagyszámu érdeklődő hallgatta végig és hosszantartó tapssal jutalmazta az előadók értékes felvilágosító munkáját.

★

Ma december 19-én este 8 órai kezdettel Novotny József tanár „A végtelen nagy és végtelen kicsiny birodalmáról” és Dr Miklós Jenő orvos: „Az emberről, mint munkagépről” tartanak ismertetést. Ezzel a téli előadás-sorozat első része befejeződik. A január 16-án kezdődő ciklusnak előadójáról és az előadások sorrendjéről időben értesítjük olvasóinkat.

Patent és divat cipők, cipőfűzők mindenféle színben jutányos áron kapható

MÉSZÁROS ÁRPÁD
cipészéknél, Bém utca 10. sz.

Járás Magyar Közművelődési Bizottság népszerű tudományos előadás sorozatában december 12-én Székely Dezső a bergsoni filozófia alapján részletesen ismertette a test és lélek viszonyát. Előadásában kifejtette, hogy a test és a lélek két különálló egység, mégis működésben teljesen harmonikusak. A természettudományos felfogásnak az az állítása, mintha az agyban mindenegyes képzetnek, percepciónak külön és állandó helye volna, a legújabb vizsgálatok és megfigyelések szerint teljes egészében nem fogadható el, mert Bergson éveken át folytatott tanulmányával és a valóságból vett esetekkel bizonyította, hogy az agy lokális sérüléseinél nem következik be minden körülmények közt valamennyi képzetársítás elvesztése. — Dr Heilmann György, kórházi orvos ugyanazon címen tartott előadást. Ő a természettudományos felfogást képviselte, előadásában rámutatott, hogy minden adott emberi konstitúciónak adott lelki berendezés felel meg, tehát a test és lélek nem különálló lények, hanem mindenkor már velük született egység. A test különböző agybetegségek megfelelő képzetársítási központoknak az elpusztítását vonják maguk után. Az

társadalmi osztályokra való tekintet nélkül való megoldásával foglalkozzanak. Ennek azonban hatalmas akadályai vannak és a radikális megoldás lehetetlennek látszik. Hogy ezen akadályok milyen óriásiak, bizonyítja, hogy azokon eddig a politikai pártok

minden igyekezete és erőfeszítése hajtórést szenvedett. Valószínűleg itt lesz alkalmunk meggyőződni arról, hogy politikai pártok milyen mértékben képesek a köz érdekeit a párt érdekei fölé helyezni.

★★★

Csehszlovákia gazdasági helyzete

Akár mennyire is széleseltnek látszik az európai gazdasági rend, a közlérsaság és egyellen más állam gazdasági helyzetének objektív kritikája még sem lehetséges a nagyobb gazdasági egységekhez való viszony ismerete nélkül. Ma Európában két nagy, egyelőre még szervezetlen gazdasági csoport áll egymással szemben. A hat közép európai állam és a nagy nyugati államok. Ezt a viszonyt semmi sem jellemzi annyira, mint az a tény, hogy a hat közép európai állam több mint 25 milliárd svajci frankkal tartozik a nyugati hitelezőknek. Ennek az adósságnak amortizációs és kamatterhe évente 1.200 millió svajci frankot tesz ki. Az adott helyzet mellett ezen adósságközlösszus csökkenése nem képzelhető el másképp, mint kivitel, áruval való törlesztés formájában.

Mint hogy az adósságtörlesztésnek ezen egyellen módja a vámfalak, az önellátás kiépítésével szintén lehetlenné vált, nyilvánvaló, hogy az egész gazdasági élet megakadt. A hitelező nem kap pénzt, nem tehet újabb rendeléseket, az adós dacára annak, hogy nem fizet tönkre megy, mert az eddigi fizetési mód, az export beszüntetésével az árutermelés elvesztette létjogosultságát, célját, nő a munkanélküliség, a teherbíró existenciák száma csökken, az állam fizetési nehézségekkel küzd.

Csehszlovákia egész gazdasági helyzete ennek a küzdelemnek a jegyében fejlődik, alakult. Kifelé a devizarendelkezők, a valuta devalválása, befelé a reeszkompt intézet felállítása, gabonamonopólium voltak ennek a harcnak legfőbb fegyverei.

A devizarendelkezők az volt a céljuk, hogy a tőke kiözönlését a nyugati országokba megakadályozzák, ami lényegében sikerült is. A már előbb kívándorolt tőke egy része a külföldi kövelelések kötelező bejelentésével és azoknak a Nemzeti Bank rendelkezésre bocsajjtásával ismét aktív tényezője lett az állam pénzügyi, külkereskedelmi tranzakcióinak.

A valutaszabályozás a čl. korona belső értékének csökkentésével azt célozta, hogy az export lehetősége emelkedjen, versenyképes legyen a többi államokkal szemben. Külkereskedelmi szempontból ez az intézkedés csak részben vált be. A köztársaság exportja 1935-ben hosszú idő után ismét emelkedést mutat, de a szomszéd államok önvédelmi intézkedései következtében a kivitel konflingensek közé szorult és kompenzációs üzletekké sorvadt. Az európai államok kölcsönös elzárkózása következtében az 1933 évben 6 milliárdra fogyalkozott export nehezen gyarapodhatik az 1929 évi 21 milliárdra.

De csalódtak azok is, akik a devalválációtól az inflációt a konjunkturalis lehetőségek visszatérését remélték.

A reeszkompt intézet a belföldi pénzpiac feszültségét és likviditását van hivatva enyhíteni, eddig azonban csak az állami értékpapírok árfolyamának javulását érte el, egyéb pénzügyi tranzakciókra, a rendelkezésre bocsajjtandó tőkék hiánya miatt nem került ki a sor.

A gabonamonopólium legfőbb célja belföldi tömegek vásárlóképeségének erősítése volt, hogy annak révén a belföldi fogyasztás némiképpen pótolja az elzár külföldi piacokat. A monopólium által biztosított jövedelem többlet egyelőre azonban csak a földárak stabilizációjában jutott kifejezésre.

Akármiilyen kedvező hatásokat is sikerülne kívánni a rendkívüli intézkedéseknek, tartós javulás, egészséges fejlődési folyamat csakis a gazdasági béke, az összes európai ökonomiai tényezők rendszeres és kölcsönös közreműködésének biztosításával lehetőséges.

Ha izléses és tartós bútorot óhajtat vásárolni, keresse fel

Alapítva 1884

Steiner József

butoráruházát. Béli utca.

Új törvényjavaslatok

A mai helyzet legjellemzőbb tünete, hogy a politikai tendenciájú törvények lekerültek a napi rendről és helyettük a gazdasági vonatkozású törvényjavaslatok kidolgozása lépett előtérbe.

Több gazdasági vonatkozású törvényjavaslat van készülőben, amelyek közül megemlíjük a következőket:

Az ipartörvény novellája: az ipar és kereskedelem legégetőbb bajait akarja orvosolni. Ezt három intézkedéssel kívánja elérni: a képzés elérésének sulyosbítását, az önálló iparüzés korhatárának és a jogtalan iparüzés bírságának felemelésével.

A gyári lerakatok kérdése a keresetiadó-reformjával kapcsolatban kerül megoldásra.

Az állatmonopólium célja a belföldi állat és husellátás biztosítása, megszervezése és a lakosság élelmiszerének rendszeres kiépítése. Mindezen feladatok elvégzésével kizárólagos hatáskörrel a Čsl. Dobytkárska Spoločnosť lenne felhatalmazva. Ennek a feladata: a nagyobb fogyasztó piacok ellátása, import, export, a vágóállatok, az élőállatok felhajtásának és elhelyezésének szabályozása, hasonló képen a Gabonátársasághoz, a társaság jogosult a kormány jóváhagyása mellett az egyes piacok és fogyasztóközretek viszonyainak tekintetbe vételével időnként irányárakat szabni.

A divatok eredete

A modern női viselet két legjellemzőbb alkotó része a rövid szoknya és a rövid haj. A nők szoknyája eredetileg elég rövid volt a divat ősi lézékében a francia udvarban. A hosszú szoknyát csak IX. Lajosnak leányai honosították meg, akik arcukat és természetüket anyjuktól, a szép és erényes provençai Margittól, de nagyszerű lábukat édesapjuktól örökölték.

A bubifrizura nem hiába forradalmi újítás, de tényleg a forradalomnak köszönhető létezését. A francia rémuralom idejében sok szép nő nyakon szaladt át a guillettin és hideg pengéje, sok gyönyörű nemes asszony pusztult el ekkor, közülük a gyászos emlékeztető Mária Antonia, XVI. Lajos felesége, Mária Terézia leánya is. Hogy a hóhér munkája megkönnyítesse, a pribékek még a börtönben tartóig levágták a női áldozatok haját, nehogy az ügyetlen bárd megakadjon a leborított fürtökön.

Ez a 150 éves „divat” jutott eszébe egy élelmes párisi borbélynak, aki ugylátszik megértette a női korszellem hívó szavát és egymásután szabadította meg Páris nimfáit és tündéreit a „felesleges szőröktől”.

A blúzra III. Fülöp hosszunyaku felesége alkalmazott először gallért, amely azóta alkotórésze lett. II. Henrik angol királynak — kortársa és barátja a később szentté avatott Baccet Tamásnak — udvarában sok volt a golyva, amelyet a nyakra kötött dús csipkefodorral takartak el. A magasarkú cipő XIV. Lajos híres barátnőjének, Poupadour asszonynak tulajdánnya, akit alacsony termete gyakran elkészerített.

A francia udvar egyik híres életű hölgyének, Feronniere asszonynak köszönhetjük a diadém viseletét, mert ő volt az, aki ezen fejedelmi ékszerrel takarta a szép, magas homlokán étkelendő égési sebhelyet. Valaha nagy divatja volt a női csipke-kendőnek, amely Jozefinától, Napoleon feleségétől ered. Ezzel a csipkefodru kendő-

vel takarta el formás száját a kacér Jozefin, amelybe azonban csunya fogakal helyezett a sors kegyetlen szépsége. A rövid új diváját Osztrák Annának köszönhetjük, aki gyönyörű karjait kiszabadította a középkorra annyira jellemző hosszú, puffadt kartakaró lebernyegből.

Az újabb korban a divat királynő, illetve szülőanyja a színpadra helyezték át működésük helyét. A világot jelentő deszkákról és a félvilágot jelentő táncparkettről irányítják a divat jövődö alakulását, amelybe azonban a hiúság szépségein kívül erősen beleszól az üzlet. Banális volna felhozni a nagy francia áruházak manekin seregét, Poiret mester színes kreatúráit. Csak egy érdekes jellemző epizódot akarok felemlíteni a nagy francia színésznő, Rachel életéből, akit egy textil nagyiparos azzal a meglepő kéréssel keresett fel, hogy a művésznő az új darab bemutatóján kanári-sárga délelőli ruhában jelenjen meg. A végeredmény az lett, hogy a divatos világban egy szezonon keresztül dühöngött a kanári, tulipán, agyag és viaszksárga szín.

Nagy tévedés volna azonban azt hinni, hogy csak a nők bolondjai a divatok — önmaguknak. A férfiaknál is — nem beszélve a máról, — mindig meglehetősen nagy jelentőséggel bírt az öltözködés. Csupán néhány kirívó példát kell felemlíteni. III. Károlynak igen keskeny válla volt, tehát meghonosította a vállrojtót a katonai egyenruhán. XIV. Lajos korára esik a porókavicselés állandósulása, amely gyors terjedését, majd kötelező voltát annak köszönhetette, hogy a Napkirály holdvilág fején csunya és macacs fekély étkelenedett.

Az újabb korban, különösen az 1911-ben elhunyt VII. Eduard angol király volt ismeretes mindenkor divatos és egyéni öltözködéséről.

A londoniak annyira mentek a majmolásban, hogy mikor egyszer a király félrecsuszott nyakkendővel sáta-

kocsikázott a városban, másnap egész London gentelamenjei félrecsuszott nyakkendővel jelentek meg a délelőti korzón. Persze a király hiába mosolygott és hiába igazította helyére a nyakkendőt, a divat megtetszett és ma-

radt, amíg nem jött egy új. Mert a divatot nem lehet legyőzni, kiszorítani, sem erőszakkal, sem rendelkezésekkel, mert az életből sarjadt és a divatot csak egy új divat semmisítheti meg. —r—r—r.

11753/1934. szám.

Felhívás az inségakció támogatására

A rendkívül nehéz gazdasági viszonyok, az állandó kereset hiánya városunkban több száz családot kényszerít közsegélyre a téli hónapokban.

Célunk az, hogy a munkabíró egyéneknek, ha rövidebb időre is, de a téli időszak folyamán több izben, legalább néhány napra terjedő munkaalalmat biztosítsunk és a munkabérek kifizetése által tegyük lehetővé a legszükségesebb életfenntartást. — A

15— 20.000 Ké	jövedelmi adó alapját képező jövedelem után	1 ¹ / ₂ %
20— 30.000 Ké-ig	„ „ „ „	1 ¹ / ₂ %
30— 50.000 „	„ „ „ „	2 ¹ / ₂ %
50— 75.000 „	„ „ „ „	2 ¹ / ₂ %
75—100.000 „	„ „ „ „	3 ¹ / ₂ %

A közalkalmazottnál, akik az általános illetményeszállítás után már amugy is segítséget nyújtanak a munkanélkülieknek, az inségjárulék a fenti fokozatok 50 százalékát teszik ki.

Kérem a folyó évben is a fentiek szerinti inségjárulék befizetését a városi pénztárba, Városháza I. em. 11. ajtó. A befizetett összegeket a pénztár nyugtatja és a helyi lapokban nyilvánosan is elismeri.

Ezzel közlöm tájékoztatással, hogy az 1933—34 évi téli segélyezés folyamán kiosztott a városi segélyakció keretén belül 15.000 kg. liszt, 1005 q. tűzifa, 26.260 kg. burgonya és 5850 drb kenyér, összesen 61.445 Ké 80 f. értékben, továbbá az inségmunkák során kifizetett 40.000 Ké-nyi munkabér, kiosztásra került 95.500 Ké értékben állami élelmiszerjegy és 7.160 Ké értékben városi élelmiszerjegy, azaz összes értékben az inségakció

munkaéptelen és elaggott szegények pedig természetbeni adományokban és kisebb pénzegyekben lennének részesítendők. —

Felkérem a városi közönséget, hogy mindenki tehetsége szerint járuljon hozzá az inségakció sikerének biztosításához.

Az elmúlt években az inségjárulék kiszámítási alapjául a következő fokozatok szolgáltak:

céljaira fordított 204.105 Ké 80 f.

Remélem, hogy a városi közönségnek áldozatkészsége lehetővé teszi számunkra az inségakció eddigi mérvének fenntartását. — Ismétellen felkérlek mindenkit, adakozzék akciónak céljára legjobb tehetsége szerint és igyekezzen hozzájárulni a szükségét szenvedők nyomorának enyhítéséhez.

ANTAL s. k.
városbíró.

LEGKEDVESEBB KARÁCSONYI AJÁNDÉK

ÓRA és ÉKSZER
mélyen leszállított árban beszerezhető

Flatscher
ÉKSZERÉSZNÉL

Kosztolányi Dezső

eredeti novellája

A CSENGETYŰ

a Lévai Ujság részére

A sápadt ur — hideg, téli délelőtt volt, — benyitott a bazárba s tekintetét a boltilányra emelve ezt mondta:

— Kérek egy öngyújtót.

A lány hozta az öngyújtókat, üveg-tálcákon sokféle fajtát, taplókat, vattát, felpattantotta a készülékek fedelét, a kiskerékekkel működésbe hozta a tűzkövet, apró szikrák világították meg a sötét bazárt. De a kanóc nem gyulladt meg.

Most már megbánta, hogy öngyújtót akart venni. Legjobban szeretett volna sarkon fordulni, kimenni a bazárból. De erre nem volt ereje. A gyufa megpörkölte a körmet, az öngyújtó viszont nem működik. Ellenben okos dolog lenne például leszokni a szivarról, véggé. Attól óly keserű a szája, reszelős a nyelve. Ásítást gyűrt szél bélelt kesztyűjében. Aztán utálva önmagát — gyöngesége miatt — elmondta a tréját, hogy az öngyújtót leghevesebb egy gyufa lángjánál meggyújtani, akkor biztosan tüzet fog.

A lány minden vevőtől hallotta ezt,

elkényszeredetten mosolygott a sápadt urra, aki prémes télikabátjában állt előtte.

Benzint öntött a vattára. De az öngyújtó akkor se lobbant lángra. Féltékeny jegyezte meg:

— Nehezen gyullad.

— Nem is az a fontos — felelt a sápadt ur, — hogy meggyulladjon, hanem... és nem tudta tovább folytatni.

Mert egy kis gondolkodás után belátta, hogy az öngyújtóban mégis az a fontos.

Utóbb gyakran rajtakapta magát ilyen kijelentéseken, melyeket csak nyelve mondott, de maga nem értett. Hangosan beszélt az utcán, a megkezdett mondatot pedig abbahagyta, mert közben észrevette, hogy nem érdekli, semmi köze hozzá.

Most idegesen dühnyögte:

— Kétségtelen.

Ez a „kétségtelen” se jelentett semmit. Legfeljebb azt, hogy rosszul érezte magát.

Cukrot szopogatót sárga fogai közt, erős cukrot, köhögés ellen való, mely fodormenta szagúvá tette.

— Ez az öngyújtó egészen használhatatlan — állapította meg szomorúan, majd megkérdezte mibe kerül és felső mellényzsebébe csuszaltta.

Fizetnie kellett volna, de nem sietett, hisz nem tudta, mivel üsse agyon a hosszú délelőtt. Álldogált a bazár közepén. Egyik asztalkán a bors-tartó, meg a kávédaráló mellett megpillantott egy kis csengetyűt, nikkeltől, foggantyusát, felvette és — vigyázatosan — elkezdett vele csengetni. Mulatatta. Arca kissé felderült. Felkapott egy másik csengetyűt, azaz is csengett egy darabig. Ennek még kellemesebb hangja volt, tiszta, üde hangja. Mesékben olvasta, hogy a gyöngyvirágkelyhek hajnalban a harmattól csilingelnek. Körülbelül azok szólhatnak így, mint a kis bollicsengetyű ezen a sötét téli délelőttön.

Amint összeráncolta homlokát, — ami nagyon fáradságos, unalmas művelet, mint minden a világon, — pontosan eszébe jutott, hogy mire emlékezteti. Valaha náluk lakott a nagy-néje, magas, tiszta öreg asszony, az folyton az ablak mellett ült, egy láb-dobogón. Az asztalán, a piros, kék,

fehér pamutgombolyagok mellett, a tűpárna szomszédságában egy ilyen csengetyű állt. Ennek a testvére. Azzal szokott csengetni nagynéje a cselédeknek. Járt már öt éve nem tudott szegény és minden mozgását, életösszlőnetét a csengetyűbe száműzte. Akkor halt meg, mikor ő gimnáziumba került. Mikor is lehetett ez? Hosszan számolt magában. Várjunk csak, mikor is lehetett?

A boltilány új vevőket szolgált ki, jöttek-mentek az emberek, csapódott az ajtó, csak ő állt az asztal mellett, mereven. Közben a bazáros is figyelmes lett reá. Sovány kereskedő — arcát feljéje emelve, megkérdezte:

— Parancsolja?

— Nem, — rebegte tétován és szemébe nézett bátran. Dehogy — és legyintett.

— Praktikus — szólt a bazáros, — ott, ahol nincs villamos-csengő, praktikus, — és meggyújtotta az asztal fölött a villanyt, a csengetyűt pedig megtörölte egy kis szövetel.

A sápadt ur csak most vehette szemügyre. Ez egészen más. Nem olyan, mint az. Hogy téved mégis az ember. Ennek a foggantyuja fekete, ellenben azé barna volt, a sok használatból, nemesen, furcsán kifényező-

Üzen a föld

Ezen cím alatt négy költő adta közre egy kis füzetben költészetének leg-
újabb termését. A könyvkiadás mai
anyaghiányai az önszegélynek csak
ezt a formát engedték meg. A szimpa-
tikus vállalkozás utat kell, hogy talál-
jon az emberek lelkéhez, mert szív-
ből jövő üzenet benne minden vers,
amelyekkel Agárdy Zsigmond, Csontos
Vilmos, Sass János, Veres Vilmos
bebocsájtást kérnek a közöny kapuin.

Egy költemény elolvasásával azt
akarja elérni, hogy egy emberhez jus-
son közelebb. Megismerjük a költő
— lényegében egyéni — élményeit
és ezeknek csak akkor tulajdonítunk
értéket, ha bennük a mi és minden
ember élménye, vágyódása van ki-
fejezve. A kis antológia közeledik
ehhez az értékeléshez. Mind a négy
költő kijárta már a versfaragás, ver-
selgetés gyermekcipőit, komoly kö-
zölni valójuk van, még ha a kifejezé-
sek módja és ereje nem is maradék-
talánul tükrözi vissza azt, amit átél-
tek, átéreztek.

Az új idők költészetének nem lehet
tárgya, célja sem a pátosz, sem az
egyéni siránkozás. Az új idők költője
a tömeghez szól és a tömeget szólal-
tatja meg. Különösen így kell ennek
lenni azoknál a költőknél, akik köz-
vetlenül a dolgozó népből sarjadnak
és akik tolmácsolni akarják a föld
üzenetét.

Agárdy Zsigmond versei
változatosak, hisz abban, amit mond
és a legerősebb ott, ahol elhagyja a
romantika virányait és a dolgozók
szünetéhez, bús sorsához mene-
kül. Optimizmusa, életereje és élet-
szeretete itt sem talál kétségbeesést,
mert bízik az emberi megértés győ-
zelmében. (Fekete robotos, Fekete sa-
sok szállnak.)

Csontos Vilmosnak gya-
lupad mellett görnyedő alakja leborul
a Teremtő előtt, akivel az alázat, a
békés ember végtelen jóságával kö-
tött szövetséget az emberek megvál-

lása érdekében, akik nem tudják egy-
mást megérteni. Békejobbot nyújt a
sors kemény öklének is, amely jósa-
gát bánattal sújtja. (Bánatok vándora,
Megértés.)

Sass János az élet értelmét
keresi, választ szeretne a küzdő em-
ber örök kérdéseire. Elégedetlen a
mával, a földdel, amely nem ad min-
denkinek kenyeret és porába ránlja,
aki magasra tör. Költeményeln meg-
látszik a kulaító, tépelődő ember vá-
lasztékosága, elégedetlensége dacára
nem demagóg, hanem kontemplatív,
saját lelkébe néz. (Gyónás, Magyarok,
A megáldott kenyér.)

Veres Vilmos dacára annak,
hogy úgynevezett paraszt költő, ritkán
szólaltatja meg a föld, az örök gör-
nyedésben dolgozó magyar paraszt
sok-sok keservét, örök — talán soha
el nem érhető vágyakozásait —. Pe-
dig ez lenne a hivatása és az a verse
a legsikerültebb, amelyből kisír az
örök reménykedés panaszja. (Tavaszi
reméltem.)

Örömmel üdvözljük a kis füzetet,
amely mindnyájuknál fejlődésre mu-
tat, de nem szabad elfelejteniük, hogy
a költőnek sokat kell szenvedni, ta-
pasztalni, tanulni, nagyon sokat, hogy
kitermelhesse magából a jövőendő vi-
lág izmos kalaszát: a szellem és az
erő egységét, a forma és a lényeg
harmoniját. (s)

Tavaszi reméltem...

Veres Vilmos

Tavaszi reméltem, vidám szép tavaszt,
Madrádalosot és iflatozót,
De ősz borult rám, — hűlőbe vártam,
Nem jutott nékem virág, csak bozót...
Nyarom se volt vig, inkább szomorú,
Kérem nem sültél a nap melegén,
Nem ityelt vártam, vidámat, szebbet
S azt hittem puftább lesz a kenyérem.
De én csatlódtam... Tavaszt reméltem
S a nyárból nékem csak kevés jutott,
— Ősz és a tél... — ez az én sorsom,
Tavaszi, nyárról én mitsem tudok...
Én nem éreztem sose iflatot
Bármennyi virág nyílt is a réten,
Én csak öröklő, folyton küzdöttem,
Őszt kaptam, pedig tavaszt reméltem!

— Vékonyabb hangú nem létezik.
Kizárt esel, kérem.

— Nekem pedig olyan kellene.
— Milyen célra?

Erre nem tudott felelni. Némán ál-
lottak egymással szemben s időkö-
zönként csengettek-csengettek mind-
ketten. Kénn szaporán, vastag pama-
csokban esni kezdett a hó.

— Becsomagoljam? — kérdezte a
bázáros.

Intett, hogy csak csomagolja be, de
aztán ezt mondta:

— Mégse. Valami másfélét szeret-
nék...

A pénztárnál kifizelte az öngyújtót,
mely nem gyullad meg soha, begom-
bolta kabátját, kiment az utcára. Két-
ségtelen... az kétségtelen... hogy jól
elröpült az idő... Észre se vette...
Ez is ritkán történt meg vele utóbb...
Bár bágyadt volt még és kesernyés,
valami örömféle is bizsergette mel-
lét. Az utca egészen megfihéredett.
Havasán, idillien borzongott, mint gyer-
mekkorában. A sápadt ur egyszerre
megállott. Ugy hallotta, hogy háta
mögött, vagy fölötte, inkább fölötte,
magasan, elérhetetlenül — magasan
csilingelni kezd a csengelyű, a régen
elmúlt csengelyű, melyet oly sokáig
keresett.

Japán vélemény a munka- nélküliség megoldására

Ismeretes, hogy Japán még nem
érte a munkanélküliség annyira,
mint az európai országokat.
Nem érdektelen, ha egy Japán-
ban megjelenő újságból közre-
adjuk, hogy miképpen képzelik
ők a munkanélküliség kérdését
megoldhatónak.

Az ipari államokban a munkanél-
küliség párhuzamosan nő a technika
(gépek) fejlődésével. Ha ez tovább
folytatódik, a krízis még jobban ki-
éleződik, mert a gépek állandó töké-
letesítése egyre több munkást szorít
ki a gyárakból. De mit lehet el-
lene tenni? Néhányan azt ajánlották,
hogy a gépeket kell eltávolítani... Ez
nem helyes! A fejlődés menetét nem
lehet megfordítani, nem lehet a jövőt
a múlttal helyettesíteni. De különben
is a gép, mely nehéz munkát végez
és ember helyett, annak nem ellen-
sége, hanem inkább munkatársa. Az
ember, mint gondolkodó lény irányítsa
helyesen a gépet és az annak segé-
lyével nyert idő meglakartatást hasz-
nálna fel szellemi és értelmi tökéle-
tesítésére.

Kihaszni a szabad időt! Ime a
probléma... Általában azt mondják,
szabad idő nincs. A mai munkásság
azonban két részre oszlik. Az egyik
munkanapjának legnagyobb részét a
gyárakban, vagy az irodákban tölti s

mire hazatér nincs elegendő ener-
giája a saját tökéletesítésére. A má-
sik résznek, a munkanélkülieknek na-
gyon sok szabad idejük van, amit új
(reménytelen) munkaalkalmak keresé-
sére használnak fel és bizony sokan
a sikertelenség miatt, erkölcsi fertők
posványában sülyednek el. Az egyes
országokban meglévő munkanélküli
segélyek helytelenek, mert hisz azo-
kál végeredményében, különböző vá-
mok alakjában, a munkások fizetik
meg.

De vajjon, hogy lehetne ezen ne-
hézségeket mégis legyőzni?

Ha az emberiséget, mint nagy csa-
ládi kört képzeljük, — a megoldás
könnyű. Ha az emberek túlságosan
sokan vannak a munkára, annál in-
kább szét kell azt osztani. A napi 10,
vagy 8 óra helyett dolgozzanak 6,
vagy 4 órát, de mindenkinek legyen
munkája és annak ellenében fizetése.
Így a lehetne megélhetéshez szüksé-
ges létminimumot biztosítani. Inkább
alacsonyabb béreket kell fizetni, de
mindenkit munkába kell állítani, ne-
hogy a munkanélküliség pestisét táp-
láljuk, vagy pláne terjesszük.

Esperantóból fordította: Windisch
János.

Fekete robotos

Agárdy Zsigmond

Mily gyönyörű a naplemente
Vörösrre festé e szenvedő földet,
Pihenni tér a fekete robotos,
Ki szeméből a nap, kicsallt sok
[könnyel...]

Mindegy kohónál, vagy ekénél
Ígába törni vasláncu izmait,
Agyának kamráján a lélek kopog
Amely zúgja, a szebb jövő titkait...

Csak bizva bizál te robotos,
Építsd az országát süllyedő falát,
Felkelő nap lünderfénye ha rád süt,
Lágygyá teszi a dermedt lelked honát...

Azután nyugvóra térhatsz majd,
Mint az ősi vár büszke, mohos tornya,
Világítani fogsz éjben, viharban,
Hogy higgyék el, még nincs hitünk
[alkonya...]

Robotos kalapálj, szánts, vess, élj,
Vasmarku izmaid zúzzák az acélt,
Mert ősalványink is a mulban kinnal,
De megértve egymást — érték el
[a célt...]

Nyujtsunk jobbot a jobbtalannak
Urikézben nem szegyen a tört kenyér
Fényes trónszámbolyban vagy a törölt-
[lócán
Egy célt buzog a piros színű vér...]

JÁTÉK ÉS EGYÉBB AJÁNDÉK-
TÁRGYAK ÓRIÁSI
VÁLASZTÉKBA
Jutányos szabott árak
POLLÁK ADOLF CÉGNÉL
TELEFON 53

Tüzipa, szén, koks, faszén és anthracit
eladás nagyban és kicsinyben

**ECKSTEIN
FERENC**

Szolíd árak **fatelepe**
Pontos kiszolgálás **Telefon 102**

Könyörgés

Csontos Vilmos

Istenem, én mindig jó voltam hozzád,
Arcomat Te mégis könnyel fested.
Mig másnak virulnak illatos rózsák:
Én járadtan hordom a keresztet.

Mig másnak tavaszkor dalol a lelke
Miért sir, zokog szüntelen enyém?
Mig másnak a bánat elszálló lepke
Omló sziklaként mért szakad felém?

Uram, engedd csak egyszer, hogy
[flegyen
Rózsákkal ékes napfényes napom
S egy tavasz hozta csókos kedvesem.

Rózsák nekem csak egyszer nyiljanak
És ha azután lesz is bánatom:
Én akkor is csak Téged áldalak!

A költő

Sass János

Ez a föld idegen, nem hazája;
Magasabb régiókba vágyik a lelke
Följelle röpill a lélekszárnya,
Hogy álmodott hazáját megkeresse...

Sokszor visszahull, elesik a porban,
Megcsallák az álmok, érzi a lelke.
Az élet utját összekóborolta, hogy
Testvérét: az igazságot megkeresse.

Ünneplés, földi taps idegen neki;
Tüzes két szemében égő könny ragyog.
Emészto bánatát senki meg nem érli —
Testvéreim vagytok: kóbor csillagok...

dött. Mikor a néni kiült a verandára,
vagy a toloszéken eltolatta magát öreg
barátnőihez, ő fölmászott a dobogóra,
csengetett vele. Ez azonban ritkán
történt meg. Igazán ki se játszhatta
magát.

Meg-megrázta a csengelyűt újra és
újra. Most hamis, torz hangot hallott.
Megpróbált egy másikat, harmadikat
is. Azok is emlékeztették egyben-
másban rá, de mind vastagabban szól-
tak, minden lélek és értelem nélkül
üresen. Kettő akadott csak, mely vala-
hogy kiegészítette egymást és együt-
tesen, — ha halkán és vigyázatosan
csengetett velük s kissé behunyta sze-
mét — eszébe idézte a régi hangot.
Össze kellene ezt a kettőt olvasztani,
a nikkelből és acélból valami önt-
vényfélélt készíteni.

— Kérem, — mondta hirtelenül —
nincsenek önöknél régi csengelyűk?
— Itt minden új — tiltakozott a
bázáros —, vadanatuj, elsőrangú áru.
— Ugy ériem, hogy nem vesznek
önök néha használt csengelyűket? Na-
gyobb készleteket vidékekről?

— Tessék talán ezt, — mondta a
bázáros és gyanakodva fürkészte a
sápadt urat.

— Nincs kissé vékonyabb hangú?

Karácsonyi roham

Ködös, esős decemberi délután volt. A hegyek felől erősen sötétedett és a folyó hullámai a szürkületben, piszkos csutakos tömegekben ostromolták a hid pilléreit. Az emberek a karácsonyt várták. Az egész világon, Rómában, Londonban, Prágában, Pesten gyertyákat gyújtottak, fenyőfákat díszítettek. A megváltó ünnepe közeledett! Nagy János a hid karfájára támaszkodott, két égő szemé belehasított a homályba. Nem tudta mitévő legyen, vékony felülőjét dideregve huzta össze magán és ingadozott. Hová menjen. Ő nem várta a karácsonyt. Otthon felesége és három gyermeke már régen nem ettek mást, csak amit a szomszédok álhoztak nekik. Nagy János félve gondolt a holnapra. Mi lesz holnap? És mi lesz azután? A munka szünetel! A munka az egész világon szünetel. Rómában, Londonban, Prágában és Pesten. A gyárat becsukták. A munkásokat és a tisztviselőket elbocsájtották! Nincs munka! Nincs kenyér! Már hónapok óta rójja az utcákat, de munka nincs! Ezer ajtón kopogott, ezer ajtóban kért munkát és a felelet mindenütt egy volt „nincs munka”. Koldulni menjen? Ő, ki Santa Marianál három napig pergőtűzben verekedett, vadul, dacosan. Ez a hála? Nem! Koldulni nem tud. De mit ad holnap a családnak. Félt rágondolni a valóságra.

Otthon az asszony hiába várta. Nagy János átment a hidon és céltalanul imbolygott a folyó partján tovább a gázlámpák gyenge fényében. A harmadik utcában transzparensok hirdették: Ma a meztelen táncosnő lép fel, reggelig nyitva. Nagy János megszállottként ment, ment a maga útján, nem nézett sem jobbra, sem balra. Az agya nem működött rendesen, kihagyott, mint a gép, mely nincs olajozva. A Járókelők félve kikérték, „részeg” gondolták és tovább mentek. A folyamom most egy szírná bu-

gott fel. A vészes kürt igazató harosgására János felfigyelt. Szemei megmerevedtek és a fanatikusok a szugerráltak dühével rohanni kezdett. Nagy János örvezető rohamra indult. Harcba indult a világ ellen, a rendszer ellen, a rendezett viszony emberek ellen, a Teremtő ellen, mert ő is karácsonyi ajándékot akart venni gyermekeinek. Futásnak indult a már néptelen folyóparton. Képzeltben az Isonzó partján rohant sisakkal, szuronnal és gázmaszkkal. Hirtelen egy furcsa alakú ház elé érkezett.

A kaput benyomta, nem nézte meg a táblát, hol ez állt:

„Városi gázművek”
Belépni tilos
és életveszélyes!

és egymásután szakította fel az ajtókat.

Végül egy nagy terembe ért, hol furcsa kúpokon, hengereken halálfejek vigyorogtak.

Nagy János bosszura vágyott. Valakit, valamit, mindenkit, aki szenved, meg kell bosszulni. Felkapott egy földön heverő csákányt és belevágott az alumínium gáztankba. A burkolat felhasadt és Nagy János rémülten látta, hogy valami füst tördül ki a tartályból, amely egyenesen az arcába vágott. A szag ismerős volt, édeskés, fojtó és fanyar.

Kivülről haragszó hallatszott. Nagy János ordíva adta a vészjelt, ahogy azt a fronton tette: „Vigyázz — gáz — gáz!” és összeesett. Kiáltásra nyitott száján gázgomolyagok tűntek el. Szemei lecsukódtak, de azt még tisztán látta, hogy két gázálarcos angyal száll le hozzá. Fölemelik és viszik őt az űrben, fel a nagy magasba, fel oda, ahol többé nincs háboru, nincs nyomor.

A békéhezó karácsony mindenkit ölelő szeretettel közeledett. B.I.

lények, apró rákok, halivadékok számára. A szardinia és szardella hús és zsírja nem egyéb, mint átalakult kovamoszat. A heringek is azzal táplálkoznak.

A szántóföldön a termőtalajt a réti és az erdei talajt lakják. Nitrogént termelnek, amire a zöldségnek, a füzéleknek, a fának szüksége van. Kovamoszatok nélkül nem volna füzélkünk, kenyerünk, fánk, gyümölcsünk. Éhen halnánk állatainkkal együtt. Még husunk sem volna, mert hiszen végső fokon valamennyi ragadozó állat növényekből él. Az élet kerék műve kovamoszat nélkül megállana. Van-e ennél nagyobb jelentőségű szervezet, akár az ember, akár az élők világa szempontjából.

Mezőgazdaság

A gazda karácsonya

A tél volt mindig a gazda pihe-nője. De ma, a megváltozott világban ez is másképp van. A nyári és őszi munkától agyongyötört gazda télen sem pihenhet. Vagy pihenésnek, nyugalomnak lehet-e nevezni azt a tépelődést, azt a sok lejtőrést, amelyen keresztül esik ma minden ember, ha a holnapra gondol.

A gazda szíve, lelke és egész élete összenőtt a földdel, amelyet őseitől örökölt, vagy nehéz és fáradságos munkával szerzett, s most, hogy a biztosnak, a megélhetést nyújtónak vélt talaj megingott, mozog alatta, lehet-e nyugodt napja, nyugodt éjszaka? Nem.

Máskor télen állatait gondozta, becézte, ápolta: ma gonddal terhelt, mert az időjárás mostoha kézzel osztotta ki a takarmányt erre a télre, s vagy drága pénzen tüllesztve kell takarmányt venni, vagy állataitól kell megválni potlom áron. Ezelőtt, ha betakarítás után kifizette az adóját és egyéb adósságait, nyugta volt, most sohasem tudja, mikor állít be hozzá a végrehajtó. Ilyenkor télen volt ideje esténként olvasgatni, szaktudást, kulturát szerezni, most kedve sincs hozzá, de pénze sincs olvasni való beszerzésére.

Kétkedésben, lemondásban, gondban tölti ma a gazda a karácsonyt és ha talán az ünnepi est gyertya fényében felragyog is az arca néhány pillanatra gyermekei öröme, csakhamar gondterhes, ráncos lesz a homloka, merthisz mindennap közelebb hozza a december végéig, a gazdaszomoratórium lejárta. Nem tudja még, mi történi azután.

Nincs intézkedés, csak ígéret, sovánny ígéret, hogy majd jön segítség, hogy majd rendezik a gazda terheit. De vajjon addig nem kerül-e újra régebbi lefogott marhája, gabonája, háza stb.

Szomorú a gazda karácsonya, a védtelenség, a bizonytalanság teszi szomorúvá már évek óta. Országszerte ismeri mindenki a gazda baját, keresik az orvosságot és reméljük, hogy ez lesz az utolsó szomorú karácsonya gazdáinknak.

LEGSZEBB KARÁCSONYI AJÁNDÉK

FOTORUSZNÁK

MŰTERMÉBEN KÉSZÜLT FÉNYKÉP ÉS NAGYÍTÁS FÉNYKÉPEZŐGÉPEK, FILMEK, FOTO-CIKKEK LEGOLCSÓBBAN KAPHATÓ. AMATEUR FELVÉTELEK, a KIDOLGOZÁSA ÉS NAGYÍTÁSA

Újra szabályozzák a tejgazdálkodást. Az állami költségvetés tárgyalása alkalmával a földművelésügyi miniszter több, a gazdákat érdeklő kijelentést tett. Az agráradósság rendezésének kérdése mellett, — amelyet a következő heti számunkban ismertetünk, — kijelentette a miniszter, hogy a gabona- és állatgazdálkodáson kívül a tejgazdálkodást is szabályozni fogják, mert tarthatatlannak véli, hogy a gazda a háborúelötti árak még az ölszörösét sem kapja a tejért. Bejelentette továbbá, hogy a mezőgazdasági tanácsok elvégezték feladatukat és azokat meg kell reformálni. A jövő év folyamán benyújtja a mezőgazdasági kamarák megszervezéséről és felállításáról szóló javaslatot.

Hírek

— A „Léval Ujság” következő száma rendes időben dec. 26-án, szerdán karácsony második napján jelenik meg.

— Egy évi börtönrre ítélték a baracskai mérgező asszonyt. Svelik Margit baracskai menyecske bizalmas viszonyt folytatott Brancsik Jánossal és hogy egybekelhesse a menyecske a gyógyszerárban mérget vásárolt és azt férje ételbe keverte, akivel 14 éven át élt házasságot. A kerületi bíróság a gyilkos szándéku asszonyt egy évi börtönrre ítélte, míg Brancsikot, aki segítőtárs volt őt havi fogházzal súlytotta.

— Meghosszabbítják az országos és járási képviselőtestületek választási időszakát. A kormány törvényjavaslatot terjesztett a parlament elé, melyet az országos és járási képviselőtestületek választási időszakát 1935 végéig hosszabbítja meg. A törvény értelmében a régi testületek az új megválasztásáig folytatják tevékenységüket.

— A hosszú téli esték unalmát kellemessé tehetjük jó könyvek olvasásával. Iratkozunk be a városi Magyar Könyvtárba. Egész évi díj 6 Ké. Könyvtárhoz hetenként kétszer, kedden délelőtt 10—12 és pénteken délután 4-től fél 7-ig.

Az összes kárpitos munkát vállalom a legjutányosabb áron

KISS LÁSZLÓ

kárpitos és díszítő,
Kálnai utca 25. sz.

SAJÁT KÉSZÍTMÉNYŰ ÉKSZEREK OLCSÓ ÁRBAN

STEINER TESTVÉREK

BAŤA MELLETT

A legfontosabb növény

Természetesen e cím láttára minden olvasó a gabonára gondol. De várjunk csak! Vannak vidékek, ahol gabona egyáltalán nem terem, sőt, nem is ismerik. A rizs, a kokuszpálma, a banán, a datolya, stb. elterjedési köre nagyobb, valamennyi fontosabb is, mint a rozs, az árpa és a buza, de még sem ezek a legfontosabb növények. Sőt még az élesztő gombák sem, amelyek nélkül nem lehetne elkészíteni ételt.

A legfontosabb növény a világon a kovamoszat!

Rendkívül egyszerű, apró növényi szervezet ez. Egy cseppnyi plazma, amely oly parányi, hogy csak 700 egymás mellett tesz ki egy millimétert.

De a számuk óriási és ez dönti el szerepüket. Levegő, föld, víz tele van velük, sőt Arrhenius szerint lehetséges, hogy a világűr is tele van velük, mert ezek a legapróbb élőlények, amelyek a sugárnyomás szárnyán csillag-ról-csillagra jutnak. Ezeknek a parányi növényeknek semmire, senkire nincs szükségük. Megélnék a levegőből és abból a kevésből, ami feloldva kering a vízben. Ebből a csaknem semmiből fehérrjét és zsíros olajukat készítik.

Az egész világnak egyetemes tápláléka a kovamoszat — közvetlen, vagy közvetlenül minden, mindeki ebből, ezekből él, — és ebben áll a jelentősége.

A víz akár édes, akár sós, tele van kovamoszatokkal és izes falatok a vég-

— Lévai olvasóink figyelmébe! Felkérjük helybéli olvasóinkat, hogy előfizetéseket a Lévai Ujság folyószámlájára a Duna banknál, vagy a kiadóhivatalban, Stur u. 3. eszközöljék, hogy a lapot idejében címükre kézbesíthessük.

— Mézet az asztalra. Ma már nem fényezés és torkosság a mézfogyasztás, hanem ételszükséglet. Idegrendszerünk épségének s testiünk életérének fenntartása megkívánja a rendszeres mézfogyasztást, mert a méz magában foglalja a nélkülözhetetlen vitaminokat a legfinomabb gyümölcs- és szőlőcukrot, melyek közvetlenül mennek át a vérbe s hatékonyságuknál fogva így a méz egyike a legkiválóbb láplálószernek. Főleg nem lehet eléggé ajánlani vérszegény gyermekek, betegek és lábadozók részére reggelre és oszonnára adagolni. De az egészségesekek se hiányoztak soha a méz az asztalról. — Finom, eredeti méhméz a Koráb-féle virágüzletben tetszetős üvegekben állandóan futányos áron kapható.

Vilcseknél

vásárolhat karácsonyra
ÓRÁT, ÉKSZERT a leg-
szolidabban

— Léggömb a réten. Ismeretes, hogy a budapesti meteorológiai állomás a felső levegőrétegek kutatására időszakonként műszerekkel felszerelt léggömböket bocsájtja a levegőbe. Most egy ilyen léggömböt a kosarával együtt a benedeki réten Laszál Mihály benedeki földműves talált meg, melyet átszolgáltatt a helybéli csendőrségnek.

— Sarlach a lévai iskolákban. Mint értesülünk a tanítóképzőben és az állami elemi iskolában több sarlachos megbetegedés fordult elő. A betegség tova terjedésének megakadályozására a szükséges orvosi intézkedéseket megtették.

— Betörés a szentkeresztii állomáson. A múlt hét folyamán a szentkeresztii állomás épületében betörők jártak s onnan 700 Ké készpénzt, bélyegző-automatát és jegyeket loptak el. A betörőket munkájukban valószínű megzavarták, mert menekülés közben a termiónt és a jegyeket eldobálták. Csendőrség a tettesek nyomában van.

— Üzleti zárórak. A kerületi hivatal az ünnepek előtti záróra rendelkezésében közli, hogy f. hó 17—22-ig az üzletek déli szünet nélkül nyitva tarthatók egész nap. 23-án, vasárnap reggel 8-tól este 6-ig, 24-én reggel 8-tól este 5-ig, borbélyi üzletek este 7-ig. 25. és 26-án a karácsonyi ünnepek alatt az üzletek egész nap zárva tartandók.

— Felvilágosító orvosi előadás. Dr Guba János orvos az állami polgári iskola növendékeinek a fertőző betegségekről és az azok elleni védekezésekről f. hó 14-én előadást tartott. Nagyon üdvös volna, ha az orvosi felvilágosító előadásokat az összes lévai iskolákban rendszeresen bevezelnék.

— Az LTE szokásos karácsonyi teadélutánját karácsony másodnapján d. u. fél 5 órai kezdettel rendezi Denk éttermében.

Fa és épület-
anyag eladás ★ Apriltól
lüzifát házhoz szállítok napi
áron

PORGESZ
FATELEP TELEFON 128

Beismerő vallomást tett a férjgyilkos pukanczi asszony

Anyja szegényében felakasztotta magát

Elsőnek lapunk legutóbbi száma és annak nyomán a szlovenszkói sajtó is részletesen közölte a pukanczi (uhliskói) szexuális hátterű hitvesgyilkosságot, amelynek áldozata Dobias famunkás, akit felesége agyonlőtt.

A komáromi államügyészség által elrendelt exhumálás és boncolás a gyanút mindenben igazolta. A kiszárlott bizottság, amelynek tagjai Kardhordó Ödön büntetőbíró, Dr Čarsky járási, Dr Neumann körorvosok, Dr Guba János és Dr Bányai Sándor törvényszéki orvosszakértők voltak, megállapították, hogy a halott koponyája szét van ronszolva és nyilvánvalóan erőszakos halállal távozott az élők sorából.

A szakértők között azonban megoszlanak a vélemények a halál okozó eszközt illetően. Noha az asszony az eléje tárt bizonyítékok sulya alatt töredelmes vallomást tett, amely szerint

férjét sodrófényűvel verte agyon, a szakértők nagy része azon a véleményen van, hogy a gyilkosság fejszeccsapásokkal történt.

A hatalmas terméű asszony szexuális elégedetlenséggel és azzal védekezik, hogy férje hosszú belesége — 18 hónapig feküdt a kórházban — a családot az anyagi romlásba juttatta és a nyomorocn embert nem tudták volna eltartani. Ezért kellett a fiatal Dobias Jánosnak elpusztulni.

A gyilkos nő anyja, aki az exhumálást is végignézte, másnap házuk udvarán egy fára felakasztotta magát, mert nem bírta elviselni a lánya által okozott szegénységet. A gyilkos asszony anyja halálhírtől apalkusan vette tudomásul, de rövidesen tovább folytatta vallomását, amelynek eredményeképpen újabb letartóztatások várhatók. A gyilkos nőt a komáromi államügyészség fogházába szállították.

Sport

Sport a béke szolgálatában

Napjainkban a sport nemcsak kedvtelés, időöltés. Tegnapról mára fontos tényezővé nőtte ki magát.

Ma már nemcsak izomfejlesztés, nem is csupán testnevelés, hanem a megértés gondolatának előharcosa. Tegnap még lenézett valami volt, másodrendű tantárgy az Élet iskolájában és ma már hangos szószólója a nemzetek barátkozásának, — a békének.

Míg politikusok, diplomaták, hosszú és drága vitákat folytattak, eredménytelenül, addig a sport megalította a megbékeltetésnek a módját. A sport gyülekezést, nemes versenyt hirdet. Zászlai alá gyűlnek a földkerekség fiataljai, Amerika és Európa városrengeleiből, a Japán vizekről, Afrika és Brazília öserdeiből, hogy megismerjék egymást, összemérjék erejüket és a végén, mint barátok térjenek otthonukba.

Soha a világon semmiféle mozgalom különböző népeket nem egyesített, nem békített ki olyan mértékben, amennyire a sportnak sikerült.

A sport az egyetlen nyilvános nemzetközi megmozdulás, hol minden ember érvényesülhet vallási és faji származásra való tekintet nélkül.

Ragyogóbbnál ragyogóbb példákat lehet felemlíteni. A négerlincselő Amerikában egy néger minden bizonnyal nehezen lehet városalja, de a los-angolosi olimpiaszikfutás ünnepeit hősei négerék, Tolan és Metcalfe. A legklasszikusabb olimpiai szám győztese, a dél-amerikai pampákról származó Zabala.

Feketéek, sárgák és fehérek, mind emberek és tehetségük szerint vannak elismerve.

A közönség ép úgy körülrajongta Los-Angelesben a japán uszót, a magyar tornászt, mint a saját versenyzőit. A sportpályán győzőlt legelőször a jobb belátás és itt találkoztak először a nemzetek a nagy emberlítés után. A sportban kezdték egymást megismerni és megbecsülni az embert. Semmi a világon nincs annyira nemzetközi, mint a sport. Egy londoni olasz—angol meccset a világos milliók hallgatják a rádióban. Szurkolnak, ki az egyik, ki a másik félnek, de a másikra egyik sem gondol gyűlölettel. A sportszeremen küzdőt megsereli, megbecsüli.

A gyűlölet elkopik, könnyebb lesz a megértés és a sport létrehozta a nemzetek barátságát.

★★★

ÉSE—Makkabi (Léva) 8:5. Barátságos ping-pong mérkőzés Léván.

A versenyeken az ujjvári gárda megérdemelt győzelmet aratott az elbizakodott Makkabi felett. — Részletes eredmények: *Férfi egyes:* Urbán (M) —Reismann 2:0; Barta—Schlesinger (M) 2:0; Herz—Adler (M) 2:1; Kovács—Rózner (M) 2:1; Bernfeld—Blumenfeld (M) 2:1; Müller (M)—Weisz 2:0. *Férfi páros:* Reismann, Bernfeld—Urbán, Müller (M) 2:0; Barta, Herz—Blumenfeld, Rozner (M) 2:1; Weisz, Kovács—Schlesinger, Adler (M) 2:1. *Női egyes:* Blumenfeld R. (M)—Kovácsné 2:0; Néger B.—Drexler L. (M) 2:0. *Vegyes páros:* Blumenfeld R., Urbán (M)—Néder B., Reismann 2:1; Drexler, Müller (M)—Kovácsné, Kovács 2:1; Weisz, Kovács—Schlesinger, Adler (M) 2:1. Végeredmény 8:5 az ÉSE javára. A két csapat találkozása szép és izgalmas küzdelmet hozott. A hatást a hiányos rendezés és a közönség figyelmeltelensége rontotta.

—badó—

Karácsonyi

szőnyegek, függöny és függönyanyagok minden méretben, minőségben és árban, női, férfi fehérenű és költő-áru különlegességek ★ férfi kalapok ★ December 24-ig 5%, engedmény szabott árainkból

alkalmi ajánlatunk:
Link
divalruháza

KÖZGAZDASÁG

Árfolyamok: A prágai börze dec. 14-i jelentése szerint: 6% liszt kölcsön 89.50, 5 1/2% Cs. IV. áll. sorsolási kölcsön 76.—, 5% 1931 évi áll. munkajáradék 76.95, 5% áll. munkajáradék 95.65, 4% kártalanítási járadék 66.50, 3 1/2% Cs. IV. áll. járadék 54.05, 3% sorsolási Cs. áll. munkajáradék 48.50 Ké.

Részvények:
Čsl. nemzeti bank — — — — 4.840
Škodaművek — — — — 826
Pozsonyi kábel — — — — 655
Schoeller & Co. — — — — 1.765

Valuták:
német márka — — — — 878.—
magyar pengő — — — — 461.50
svajci frank — — — — 772.50
angol font — — — — 118.25
olasz lira — — — — 203.90
amerikai dollár — — — — 23.775
francia frank — — — — 157.70
osztrák schilling — — — — 457.50

Hivatalos gabona árak: a *Monopólium Társaság* dec. hóra lévai paritásában a következő árakat állapította meg: buza 153.70, rozs 113.50, közép sörárpa 118.50, takarmány árpa 105—110, zab 119.50, kukorica vörös 114, fehér 103, cinquin. 129—Ké

Gabona- és takarmányárak dec. 6-án a lévai piacon az árú minősége szerint: Buza 79 kg-os 153.70, árpa 108—112.—, rozs 112.—, tengeri 105—108, zab (felhozatal nem volt) hab fehér 80—90, mák 300—375, vörös here 800—975, lucerna 650—750, burgonya (rózsza) 70, burgonya (gyári) 25—40, korpa 85, takarmányliszt 97, sójadarab 158, földidőpogácsa 169, répaszelet 91, kukorica 121 Ké.

Gabonaművekben, különösen árpában nagy volt a felhozatal.

LÉVAI UJSÁG gazdasági, kulturális és kritikai hetilap, megjelenik minden szerdán. — Főszerkesztő: Dr. STRASSER ELEMÉR. — Felelős szerkesztő és kiadó: AKÚCS ERNŐ dipl. agr. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Léva, Stur u. 3. Telefon 19. — Nyomja: FODOR utóda Lánca Jend nyomdája Léva, Szepeai u. 28. — Előfizetési díj: egésszévre 40, félévre 20, negyedévre 10—Ké, egyes szám 80 fill. — Három példány megtartása egyéves előfizetésnek számít. — Hirdetések tarifa szerint Fodor papirkereskedésben adhatók át. Telefon 70. — Gyakori hirdetőknak áronemű. — Kéziratokat a szerkesztőséghez küldendők. Kéziratokat nem ösztök meg és nem adunk vissza. — A postabélyeg használatát a bratislavi posta- és távirádgazdaság lévai feladókahelytel 109.976. V—1934 szám alatt engedélyezte.